

ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵੀ ਹੋਰਨਾਂ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਹ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਾਂਗ ਯੋਗ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕੇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ, ਇਸਦੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੋਸਟ.

(8) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੇ.ਸੀ.ਜੀ.ਰਜਿ. ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਦਉੱਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਰੱਖਣ। 6/7 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ—ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ 7 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਦਾ ਦਫ਼ਤਰੀ ਹੁਕਮ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ.ਐਲ.) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ—ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਮਾਨਯੋਗ ਜੇ.ਐਸ. ਸੇਖੋਂ, ਜੀ.ਐਸ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਐਨ.ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 298-ਡੀ.ਬੀ.ਏ

ਦਸੰਬਰ 17, 1993

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985— ਚੈਪਟਰ V — ਸੈਕਸ਼ਨ 41. 42. 52, 55 ਅਤੇ 57— ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ— ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ

ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ—ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ— ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦਾ— ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ , ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ— ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ— ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 41 42. 52. 55 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ । ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ, ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ।

(Para 38)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ 41, 42, 52, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਤੇ 57, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਫੇੜਫਾੜ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਖੁਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਜ਼ਲੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ - ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ

(ਪੈਰਾ 47 ਅਤੇ 48)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(Para 50)

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ* ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 1988, ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਜੇ. 528।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ* ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1989 ਸੀ.ਸੀ.ਸੀਜ਼ 183 (ਐਚ.ਸੀ.)।

ਭਜਨ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ* ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1988 ਡਰੱਗਜ਼ ਕੇਸ 94 [1988 (1) ਅਪਰਾਧ 444 ਦੇ ਬਰਾਬਰ],

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ *ਬਨਾਮ* ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1990(1) ਸੀ.ਯੂ.ਆਰ. 437. ਅਤੇ

ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ *ਬਨਾਮ* ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, 1989(1) ਸੀ.ਐਲ.ਆਰ. 247

dissented from.

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ। ਐਡਲ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 2 ਨਕਸ਼ੇ 1990 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼,

(ਇਹ ਕੇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਨ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 24 ਜੁਲਾਈ, 1991 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: ਕੀ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। V ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ ? ਅਤੇ ਕੀ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ? ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲਾ ਵੱਡਾ ਬੈਂਚ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਐਸ. ਸੇਖੋਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਐਸ. ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਨ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਨੇ 17 ਦਸੰਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।)

ਜੀਕੇ ਚਤਰਥ, ਏ.ਜੀ. (ਪ.ਬ.) ਐਸ.ਐਸ. ਸਾਰੋਂ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.) ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜੇਸੀ ਸੋਨੀ। ਵਧੀਕ ਏਜੀ ਹਰਿਆਣਾ ਐਸਸੀ ਛਾਬੜਾ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਜੇ.ਸੀ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

. ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਮਿਤੀ 17 ਦਸੰਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।)

ਨਿਰਣਾ

ਜੈ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਜੇ.

(1) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 15, 18 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ (; 378 (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (; 378(3) ਨੂੰ 7 ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਸਬਸਟੈਂਸ" ਏ.ਐਕਟ. 1985. (ਬੇੜੇ ਜਿਹੇ 'ਐਕਟ' ਲਈ) ਵਿੱਚ। 1991 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 6116-MA। 1991 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 6205-MA, 1991 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ (V*S9-MA ਅਤੇ 1991 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸ ਸੈਲੇਨੀਅਸ ਨੰਬਰ 6590-MA. ਏ.ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਐਨ. ਕੇ. ਕਪੂਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਪੀ-ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਜੇ. ਜੇ. ਯੂ ਨੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। (1) *Hfikam Sjn''h v. Thrcm* ਟੈਰੀਟਰੀ ਆਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (2), ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (31 ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਨ ਸ਼ੀਆ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (4), * ਬੰਬਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਸੂਰਜ ਮਾਈ ਕਨੂੰਜਾ ਪਹਿਲਾ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (5) ਅਤੇ ਰਿਫਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ 1989 ਡਰੱਗ ਕੇਸ 97 (DB-ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ)

(2) 1987 (2) CLR 240.

(3) 1988 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 528.

(4) 1990 (1) CLR 437.

(5) 1989 ਕਰੋੜ ਕੇਸ 183 (ਐੱਚ.ਸੀ.)।

(6) 1991 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਜਰਨਲ (ਮਈ ਭਾਗ, 1483) ਡੀਬੀ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ,

ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ-V ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ **ਵਿਗਾੜ** ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਟਵਰਲਾਲ ਦਾਮੋਦਰ ਸੋਨੀ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਕਿ ਗੈਰ - ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੋਜ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। **ਡਾ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ, ਫਾਰੇਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (7)** ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ, ਕਿ, ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ, ਢੰਗ ਜਾਂ ਸੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ **ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (8)**, ਕਿ: ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ-5 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ **ਮੁਕੱਦਮੇ** ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਸਵਾਲ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ:-

- (i) ਕੀ ਅਧਿਆਇ-V ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ? ਅਤੇ
- (ii) ਕੀ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀਜ਼ਦਾ ਵਸਤੂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ?

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(3) ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ **ਤਹਿਤ** ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (6) **ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 593.**
- (7) **ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 989.**
- (8) **ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਸਸੀ 411.**

ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਬਾਇਓ ਵਿੱਚ. 6116-MA ਆਫ 1991 (**ਰਾਜ** ਬਨਾਮ **ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ**), ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ, ਮੈਲੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ। 1991 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 6590-MA (**ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ**) ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50, 52, 55 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਫੀਮ ਦੀ। 1991 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 6469-MA (**ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ**) ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਿਸਫੇਨਹਾਈਡ੍ਰਾਮਾਈਨ ਵਾਲੀਆਂ 1170 ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। HCL ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। 1991 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 6205-MA (**ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰਹਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ**) ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 15 ਬੈਗ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ 15 ਬੈਗ ਸਨ। 35 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਗਲੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਸ ਦੇ।

(4) ਅਸੀਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਕੇ. ਚਤਰਥ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਸੀ.ਸੇਠੀ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸਿੱਖੋ। ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਤਰਥ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਿਛੋਕੜ ਐਕਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। **ਲਫ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਆਦਿ** ਬਨਾਮ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (9)** ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਰਾ 66 ਵਿੱਚ, ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੁੰਜੀ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, Iriw- ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ- ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, - ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ (ਪੀ.ਐਨ. 523-524) ਦੁਆਰਾ 'ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟੈਚੂਟਸ' ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ATR 1976 SC 714.

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਤ (ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਕਲਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,

ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕੁੰਜੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਨਮ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸ਼ੱਲ' ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਲਾਜ਼ਮੀ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।, ਜੇਕਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਿਰੋਧਕ ਜਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਘੱਟ ਹੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਖਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਮੈਸਰਜ਼ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ **ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ o1M& (10)** ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ: -

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤੋਪ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਦੇ **ਸਾਬਕਾ ਵਿਜ਼ਰੀਬਸ ਐਕਟਸ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।** ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇੰਨੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ 'ਮੁਢਲੇ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ **ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਐਚਆਰਐਚ ਪ੍ਰਿੰਸ ਲਾਰਨ ਸੇਂਟ ਐਗਸਟਸ**, (1957) 1 ਸਾਰੇ ਈਆਰ 49 ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ (ਵੇਖੋ **ਪੋਪਟ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ v. ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ**, 1953 SCR G77 : (AIR 1953 SC 274) ਇਸ ਸੁਚੱਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਪਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁੱਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲਾਰਡ ਕੋਕ ਨੇ ਰੱਖਿਆ / ਹੇਠਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: "ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ (**ਪੰਜਾਬ ਬੇਵਰੇਜਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦ**, (1978) 3 SCR 370) (AIR 1978 SC 995)।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)।

(6) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਮੁੱਚੇ ਐਕਟ ਦੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(10) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1034.

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ **ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ** ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਹੱਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ **ਇਹ ਐਕਟ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।** ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ 29 ਮਈ, 1989 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ 1989 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ II ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ , ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰੈਫਿਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ **ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।** ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ।

(8) ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਝਲਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮ ਲਈ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ **ਲਈ।** ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਨਾਜਾਇਜ਼ ਆਵਾਜਾਈ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (viii) (ਏ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਉਪ ਸਟੈਂਡਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਉਪ ਸਟੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਦੁਆਰਾ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

2. (viii) (a) "ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ-

ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਕਾ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ;

(11) ਅਫੀਮ ਭੁੱਕੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੈਨਾਬਿਸ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ;

- (111) ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਖਰੀਦਦਾਰੀ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ. ਢੋਆ-ਢੁਆਈ, ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਛੁਪਾਉਣਾ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਖਪਤ, ਆਯਾਤ, **ਅੰਤਰ-ਰਾਜ**, ਨਿਰਯਾਤ **ਅੰਤਰ-ਰਾਜ**, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ;
- (112) ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਤੋਂ (iii) ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ
- (113) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i); ਨੂੰ (iv).

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੁੱਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

- (1) ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਡ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- (2) ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣਾ; ਅਤੇ
- (3) ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣਾ।

(9) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਬੀਏਟਰ ਉਪਬੰਧ; (ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰੈਫਿਕ ਆਦਿ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਰੂਪ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 7-ਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ . ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VA ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ **ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ** ਦੀ ਵਿਕਰੀ **ਪ੍ਰੋਸੀਡ** , **ਕੋਈ ਵੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।** ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ

ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫੰਡ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 71, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਇਲਾਜ ਆਦਿ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਝੇ, ਉਨੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪਛਾਣ, ਇਲਾਜ, ਸਿੱਖਿਆ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਭਾਲ, ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ, ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ III ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ, ਅਫੀਮ ਭੁੱਕੀ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਵਰਤੋਂ, ਖਪਤ, ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ, ਆਵਾਜਾਈ, ਗੋਦਾਮ, ਆਯਾਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਬਰਾਮਦ। ਅਧਿਆਇ NI ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅੱਗੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(10) ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰੋਧਕ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ। ਦ. ਧਾਰਾ 15, 16, 17, 18, 19 ਅਤੇ 20 (ii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।, ਪਰ ਜੋ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਪਰਾਲੀ, ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ, ਕੋਕਾ ਪੱਤੇ, ਅਫੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਫੀਮ ਦੇ ਗਬਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਨਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ **ਦੋ ਸਮਾਨ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।** ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਯਾਤ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਸ਼ਿਪ ਲਈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਨ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਸੌਦੇ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ! ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਜਾਓ

ਐਕਟ. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ, ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ। ਮਕਾਨ, ਕਮਰਾ, ਘੇਰਾ, ਸਪੇਸ, ਸਥਾਨ, ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਆਦਿ- ਧਾਰਾ" 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ, ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਉਸੇ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ-26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰੋਕੂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਵਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਿਰੋਪਕ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ-29। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 15 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 25 (ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧੇ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ, "ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਧੂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਉਪਬੰਧ। ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਖਪਤ, ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3T-A ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 ਤੋਂ 25 ਜਾਂ 15 ਤੋਂ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27-ਏ; - ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ psychotropic ਪਦਾਰਥ। • ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3-3 ਅਪਰਾਧੀ ਐਕਟ 1958 ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਅਤੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 3f>0, ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ , ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਤੇ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ .ਮੁਅੱਤਲੀ.- ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਬਦਲੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 27, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਏ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

(11) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 37 ਦੇ **ਤਹਿਤ**, ਐਕਟ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜ਼ਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਇ VA ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰੈਫਿਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(12) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰੋਧਕ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਬੇਈਮਾਨ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ **ਮੁਕੱਦਮੇ** ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ/ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰਭਪਾਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ, ਮਿਸਟਰ ਜੀ ਕੇ; ਚਰਥ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ) ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕਾਟੀਨਾ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਲਤ-ਕੈਰੇਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਸ ਖੁਦ-ਬ - **ਖੁਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ**। ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(13) ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਸੀ.ਸੇਠੀ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਚਰਥ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(14) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਛਾਬੜਾ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਵਿਰਕ, ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਸੀ. ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 103 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1898 ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਬਤਾ 165 ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 165 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ

ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(15) ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਅਤੇ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਹਾਤੇ, ਇਮਾਰਤ **ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ** ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਜਾਂ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਖ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਅਤੇ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“ਸੈਕਸ਼ਨ 41. **ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ-(1)** ਇੱਕ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ **ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਾਂ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ IV ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਖ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(16) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਕਸਟਮ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਠੈਕ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਾਲ, ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ, ਆਬਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਖ ਜੋ 'ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰ ਇੱਕ ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। **ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰੋ।**

(3) ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਧਾਰਾ 42.

“ਸੈਕਸ਼ਨ 42. **ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ**।—(1) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ) ਕਸਟਮ, ਮਾਲ, ਖੁਫੀਆ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੱਕ ਚਪੜਾਸੀ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ। ... ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ) ਮਾਲ, ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ, ਐਕਸਾਈਜ਼, ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੇਖ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ, ਕਨਵੈਨੈਂਸ ਜਾਂ ਨੱਥੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,; ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ **ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ**;-

(a)- ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ, 'ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ' ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਖੋਜ ਕਰੋ; - ^

- (b) ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਓ;
- (c) ਅਜਿਹੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜ਼ਬਤ ਕਰ - ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਇ IV ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
- (d) ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰੋ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ **ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ** ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (17) (2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ **ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਤਤਕਾਲੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।"**

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਟੀਵੀ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲੇਖ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ** ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ

ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ, ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲੇਖ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪਰ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਚਪੜਾਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 3) ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵਾਰੰਟ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਰੈਫਰਡ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, **ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ** ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ। ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲੇਖ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ, ਅਹਾਤੇ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਪਤ ਮੁਖਬਰ, ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਜ਼ਟਿਡ ਠੈਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਧਾਰਾ 1 ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ, ਇਮਾਰਤ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਸੱਦਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(18) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਲੇਖ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਆਦਿ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਐਰੀਲ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਵਾਰੰਟ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਬਚਣ ਲਈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਸ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ। ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਤੁਰੰਤ ਹੋਵੇਗਾ" ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ "ਤੁਰੰਤ" "ਸ਼ਾਲ" ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

(19) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਚੇਟ੍ਰੇਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਐਕਟ

ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਖ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, iVth ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਕੋਲ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41, 42 ਅਤੇ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ, ਅਫੀਮ ਪੋਪੀ ਜਾਂ ਕੈਨਾਬਿਸ ਪਲਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਅਫੀਮ ਭੁੱਕੀ, ਕੈਨਾਬਿਸ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹਰ ਪੰਚ, ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ। ਅਫੀਮ, ਭੁੱਕੀ, ਕੈਨਾਬਿਸ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਕ੍ਰੋਨ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਸਐਨਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਰੱਗ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਤੋਂ 49 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(20) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 1, ਸਿਮਪਲੀ< ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ 1 ਦੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 43 ਤੋਂ 49 ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

51 ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਾਰਡ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ :-

"52. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ :-

- (1) ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, **ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।**
- (2) ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ **ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ** ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- (3) ਧਾਰਾ 41, ਧਾਰਾ 42, ਧਾਰਾ 43 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 44 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੇਖ **ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ** (ਏ) ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ (ਅ) ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ।
- (4) ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੇਖ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ **ਹੋਣ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੇਖ** (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(21) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਜਾਂ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੇਖ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਧਾਰਾ 41, 42, 43 ਅਤੇ 44 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ. ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅੱਗੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲੇਖ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੇਖ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ- ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋੜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾਖੇਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਵੀ।

(22) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ 1989 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ 29 ਮਈ, 1989 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਦਲ, ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਜਾਂ ਦੁਕਵੀਂ ਸਟੋਰੇਜ ਸਪੇਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। 1973. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੀ.ਵੀ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(23) ਸੈਕਸ਼ਨ 53-ਏ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 53 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਧਿਰ ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਨਿਆਂ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ S ib-ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(24) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪ ਰੁਖ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਫੀਮ-ਭੁੱਕੀ, ਭੰਗ ਦੇ ਪੌਦੇ ਜਾਂ ਕੋਕਾ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮੂਹ ; ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ, <ਮੇਰੇ ਟ੍ਰੰਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਅਤੇ 54 ਵਿੱਚ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(25) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ, ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਨਮੂਨੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੰਡਾ ਟੋਰੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(26) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਈ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਹੋਰ' ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਵੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ।

(27) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 41 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਤਤਕਾਲੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(28) ਧਾਰਾ 50 ਪਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਬਾਕੀ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(29) ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕੋ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 42 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਾ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 41, 42, 52, 55 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(30) ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। **ਐਚ.ਐਨ. ਰਿਸ਼ਬੁਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ **ਰਾਜ (11)** ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 (1952 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 59 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ **ਕੀਤੀ** ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, **ਪੰਨਾ 203 ' ਤੇ** ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ. ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸ ਜ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ

(11) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 196.

ਕੇਸ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(31) **ਸੁੰਦਰ ਸਿਨਿਹ**, ਬਨਾਮ **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (12)** ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੌ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 103 ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਖੋਜੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੱਭੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵਾਲਹ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਖੋਜ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 103 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗੀ।

(32) ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (13)**, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਅਤੇ 165 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਜ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"xx xx xx xx xx
ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 103 ਅਤੇ 165, ਪੁਰਾਣੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ”

(12) ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਸਸੀ 411.

(13) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 822

(33) **ਮੁੰਨਲਾਲ** ਬਨਾਮ **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (14)** ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਐਚ.ਐਨ. ਰਿਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ 1947, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ **ਡਾ. ਐਮ.ਸੀ. ਸੁਲਕਟੇ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ (15) ਰਾਜ** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(34) **ਖਾਂਡੂ ਸੋਨੂੰ ਧੋਬੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (16)** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਐਚਐਨ ਰਿਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।

(35) **ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਟਵਰਲਾਲ ਦਾਮੋਦਰਦਾਸ ਸੋਨੀ (17)** ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਰੋਸਾ **ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ V. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (18)**, ਅਤੇ **ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਲ ਅਸਰੀ ਮੁਹੰਮਦ (19)** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸੋਨਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਤਹਿਤ ਅਗਲੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੋਨਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ।

(36) **ਡਰੈਂਡ ਡਿਡੀਅਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗੋਆ (20)** ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 100(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ।

(14) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 28.

(15) ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 508

(16) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸ. 958.

(17) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 593.

(18) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 886

(19) ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 933.

(20) (1990) SCC 95.

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973, ਪਰ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੌਖ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ **ਤੇਜ ਬਹਾਦਰ** ਬਨਾਮ **ਯੂਪੀ ਰਾਜ** (21) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(37) **ਡਾ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ , ਫਾਰੇਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (22)** ਵਿੱਚ , ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 165(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ , 1973, ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 165(1) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ **ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ** ਬਨਾਮ **ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀਕਿਸ਼ਨ ਝਾਵਰ** (23) ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 165(1) ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਡ, ਜੇਕਰ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਖੋਜ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗਾ।

(38) ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਧਾਰਾ 41.42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ। ਐਕਟ ਦੇ 52, 55 ਅਤੇ 57, ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ, ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ।"

(39) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ :-

“ਸੈਕਸ਼ਨ 50. **ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਵੇਗਾ** -(1) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 41. ਧਾਰਾ 42 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ

(21) (1970) 3 SCC 779.

(22) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1985 SC 989

(23) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 59.

ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਓ। ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਗਏ ਵਿਭਾਗ।

- (2) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ।
- (3) ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜ਼ਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।
- (4) ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।)

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ / ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(40) **ਸੂਰਜਮਲ ਕਨਈਆਲਾ ਸੋਨੀ** ਬਨਾਮ **ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (24)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਨਾਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਕਵਾ** ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ **ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ।** ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(41) **ਰਿਚਪਾਲ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ (25)** ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ **ਸਹੀ** ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ **ਕਾਰਨ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ।**

(42) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 42, 52, 55 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ **ਕੇਸ** ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(24) 1991 CrI. ਐਲਜੇ 1433

(25) 1989 ਡਰੱਗਜ਼ ਕੇਸ 97=1989 FAC 133.

(43) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ **ਇਸ** ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ **ਨਜ਼ਦੀਕੀ** ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ। ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ

ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ।

(44) ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਥੇ ਰੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਧਾਰਾ (2) ਦੇ >ਵੀਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ 3 ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਤਾਜ ਦੇਣ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੋਜ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1), (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਘਰਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਣ. ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰੋਪਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ psychotropic ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨਫੋਰਸਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਬੀਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਬੋਪਿਤ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ,

(45) ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 102(1) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ - ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 19-ਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ **ਨਟਵਰਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਨੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ*। ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

■ (46) ਦੂਰਡ ਡੀਡੀਆਰ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(47) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ, ਧਾਰਾ 41, 42, 52, 55 ਅਤੇ 55 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ **ਸੰਬੰਧੀ** ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮਾਣ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ।

(48) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ **ਜਿਵੇਂ ਕਿ** ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ.; ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਪੀਸਵਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ, ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

(49) **ਬਾਂਕਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (26)** ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਅਤੇ 6 ਵਿੱਚ, ਕਿ ਧਾਰਾ 41, 42, 43, 45, 50 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੁਰਸ਼ ਡੇਟਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(26) 1993 (2) ਆਰਸੀਆਰ 285.

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡੀਪੀ ਰਾਜ (27) ਅਤੇ ਖਾਂਡੂ ਸੋਨੂੰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਪੁਰਾਣੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਅਤੇ 165 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਾਂਡੂ ਸੋਨੂੰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਚੈਂਬਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਉਂਕਿ ਖੋਜ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਟੋ ਵਜੋਂ, ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41, 42, 52, 55 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

(50) ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ 42 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 130(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ। 1950, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(27) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 822.

ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 50(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ **ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਬਾਂਕਾ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ **ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ** ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ **ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (28)** ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ **ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ (29)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ **ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ** ਹਨ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੱਕੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਲਗਭਗ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(51) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ **ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਕੋਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (30)**, **ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (31)**, **ਭਜਨ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (32)**, **ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (33)**, ਅਤੇ **ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼** ਬਨਾਮ **ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ (34)**, **ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ** ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

(52) **ਅਬਦੁਲ ਸਤਾਰ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ (35)** ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਣਜੀ ਬੈਚ (ਗੋਆ) ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀ-

- (28) 1990 (1) CLR 437.
- (29) 1989 CLR 240
- (30) 1988 Cr.LJ 528.
- (31) 1989 ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਕੇਸ 183 ਐਚ.ਸੀ
- (32) 1988 ਡਰੱਗਜ਼ ਕੇਸ 94 (1988 (1) ਅਪਰਾਧ 444 ਦੇ ਬਰਾਬਰ)।
- (33) 1990 (1) CLR 437। "
- (34) 1989 (1) CLR 241.
- (35) 1989 Cr.LJ. 430.

ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਸਤੂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਹੁਣ ਯੋਗ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

The State of Punjab v. Kulwant Singh (J. S. Sekhon, JO 372)

ਡਿਸਕਲੇਸਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਸੁਕੱਦਸੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ